

ЗВО «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»
Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-методичної роботи
 Ярослав ШТАНЬКО
“31” 08 2026 р.

ІЛЮСТРАЦІЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	022 Дизайн
Освітньо-професійна (наукова) програма	«Графічний дизайн»
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська
Семестр викладання	7

РОЗРОБНИК:
викладач кафедри дизайну

Роксолана ЛЕВИЦЬКА

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри дизайну
протокол № 1 від 28 серпня 2026 р.
завідувач кафедри

Ірина МАТОЛІЧ

УЗГОДЖЕНО:
Гарант ОПП

Наталія ГІЛЯЗОВА

СХВАЛЕНО:
на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 31 серпня 2026 р.

е-mail	roksolana.r.levytska@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	кафедра дизайну
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/person/roksolana-levytska
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=4576

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «Ілюстрація»

Навчальна дисципліна забезпечує підготовку студентів до майбутньої професійної діяльності в умовах сучасного розвитку друкованих та електронних видань. У подальшому дисципліна "Ілюстрування" забезпечує вивчення таких навчальних дисциплін, як «Основи композиції та дизайну тощо. Навчальна дисципліна забезпечує підготовку студентів до майбутньої професійної діяльності в умовах розвитку друкованих та електронних видань. Дисципліна готує студентів до вивчення взаємопов'язаних професійно-орієнтованих і спеціальних питань друкованих та електронних видань, до використання отриманих знань під час підготовки курсових, кваліфікаційних робіт, дипломних проєктів, у процесі розв'язання практичних задач.

Метою викладання даної навчальної дисципліни є формування знань і навичок стосовно обґрунтування вибору технік створення ілюстрацій; надання студентам необхідного уявлення щодо методик створення ілюстрацій; надання студентам необхідного уявлення щодо стилів створення ілюстрацій; викладання студентам знань про властивості матеріалів та інструментів створення ілюстративного матеріалу; формування у студентів комплексу знань та вмінь, які допоможуть їм у майбутньому самостійно створювати високоякісні ілюстрації; вивчення можливостей і одержання практичних навичок у використанні комп'ютерної техніки для створення скетчів; вивчення можливостей і одержання практичних навичок у використанні комп'ютерної техніки для створення колажів; вивчення можливостей і одержання практичних навичок у використанні комп'ютерної техніки для створення цифрових ілюстрацій.

Для досягнення мети поставлені такі основні завдання: оволодіння навичками створення ілюстрацій для різних видів друкованих видань; обрання колірної гами видання та створення цифрових ілюстрацій.

Об'єктом навчальної дисципліни є техніки створення ілюстрацій.

Предметом навчальної дисципліни є техніки створення класичних та цифрових ілюстрацій; способи використання інструментів і матеріалів для створення класичних ілюстрацій; програмне та апаратне забезпечення для створення цифрових ілюстрацій; методика створення ілюстрацій, що забезпечують навчальний процес.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

основні поняття, пов'язані з діяльністю ілюстратора; основні поняття, пов'язані з ілюстрацією;

види діяльності ілюстратора;

принципи ілюстрування паперових та електронних видань;

стилі та напрями ілюстрування;

властивості матеріалів та інструментів для створення ілюстрацій;

види ілюстрацій та способи їх створення;
 техніки створення ілюстрацій;
 особливості створення цифрових ілюстрацій;
 властивості програмного забезпечення для створення цифрових ілюстрацій;
 властивості програмного забезпечення для створення колажів;
 способи оцифрування та ретушування ілюстрацій, виконаних на паперових носіях;
 принципи композиційної побудови ілюстрацій та їх взаємозв'язок їх із текстом;
вміти: аналізувати основні складові стилю відомих ілюстраторів та застосовувати результати у своїх роботах;
 створювати скетчі;
 створювати ілюстрації, за допомоги різних матеріалів (акварельної та акрилової фарб, акварельних олівців, масляної та сухої пастелі, гуаші, пластиліну тощо);
 створювати колірну гаму для ілюстрації;
 вибирати папір для кожного типу фарби;
 перетворювати намальовані ілюстрації до растрового формату;
 вибирати програмне забезпечення для створення ілюстрацій;
 користуватися апаратними та програмними засобами для створення ілюстрацій;
 створювати комплексні ілюстрації, що складаються з кількох пов'язаних за тематикою зображень (мальовані історії);
 створювати ілюстрації для електронних мультимедійних видань, у тому числі навчального характеру.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП “Графічний дизайн” (2024/2025)).

Код компетентності	Назва компетентності	Результати навчання
СК 4	Здатність застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності	ПРН Визначати оптимальні ілюстрації для різних видів видань
СК 10	Здатність вибирати і застосовувати інструменти та матеріали для створення ілюстрацій. Здатність вибирати.	ПРН Визначати способи застосування ілюстрації на етапі додрукарської підготовки для різних видів видань.

		ПРН Проводити аналіз ілюстрації на етапі додрукарської підготовки для різних видів видань. ПРН Визначати способи застосування інструментів та матеріалів для створення ілюстрацій. Здійснювати обґрунтований вибір матеріалів для створення ілюстрацій.
СК 11	Здатність досягати успіху в професійній кар'єрі, розробляти та представляти візуальні презентації, портфоліо власних творів, володіти підприємницькими навичками для провадження дизайн-діяльності	ПРН 5. Розуміти і сумлінно виконувати свою частину роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності. ПРН 6. Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні. ПРН 19. Розробляти та представляти результати роботи у професійному середовищі, розуміти етапи досягнення успіху в професійній кар'єрі, враховувати сучасні тенденції ринку праці, проводити дослідження ринку, обирати відповідну бізнес модель і розробляти бізнес план професійної діяльності у сфері дизайну

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	4		
Семестр	7		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	Практичні	42 (в годинах)	8 (в годинах)
Самостійна робота		48 (в годинах)	82 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	екзамен		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Дизайн упаковки та етикетки	
Дизайн поліграфічної продукції	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Вимоги до завдання	К-т ь год.
1.	Книжкова ілюстрація	Розробити 3 кольорових ескізи для книги . Матеріал: комбіновани. Формат: А3.	22
2.	Цифрове зображення	Завдання на вибір : розробка комікса або коллажа, створення ескізування і перенесення зображення у векторні та растрові графічні редактори. Формат: А4.	20

Зміст самостійної роботи здобувачів Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.	48	82
Скетчинг	10	18
Книжкова ілюстрація	14	24
Комікс	14	22
Колаж	10	18

Екзаменаційне завдання: Створення серії обкладинок для науково-популярного / художнього видання. необхідно розробити **концептуальну обкладинку для серії книг** на вибір за однією з наступних метафоричних тем:

1. **«Цифрова самотність»** (соціологія, психологія сучасності)
2. **«Штучний інтелект: Співіснування»** (технології, філософія)
3. **«Міські легенди сучасності»** (урбаністика, сучасна проза)

Завдання полягає не в буквальній ілюстрації назви, а у створенні **візуальної метафори**, яка передає сенс книги через форму, колір та композицію.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Відповідно до нормативної бази УЖД

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр

навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про систему забезпечення академічної доброчесності” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Політика використання штучного інтелекту” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).¹ “Положення про систему забезпечення академічної доброчесності” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

¹ визначається політика використання ШІ в навчальній дисципліні - дозволене/заборонене, правила використання

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#). Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).

Аудиторні заняття з дисципліни «Ілюстрація» проходять у формі практичних занять.

Відпрацювання студентом пропущених або не вчасно створених практичних робіт виконуються в аудиторії. Це потрібно для того щоб виключити можливість плагіату, тобто присвоєння і здачі студентом чужої роботи.

Важливим елементом у навчальному процесі є **академічна доброчесність** – сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Відповідно до цього викладач повинен надавати достовірну інформацію про використані джерела та власну творчу діяльність, а студент у свою чергу посилення на джерела інформації у разі використання при створенні ідей, ескізів та розробок.

У разі застосування AI у процесі виконання практичного завдання здобувач повинен надати супровідну інформацію: зазначити конкретні програми, плагіни чи нейромережі які використовувалися; яку саме частину роботи згенеровано за допомогою ШІ. Практичні роботи повністю згенеровані за допомогою ШІ не допускаються до здачі.

Загалом після завершення кожної практичної роботи відбувається колективне обговорення між студентами та викладачем щодо виявлення

негативних та позитивних моментів у виконаному завданні. При виконанні графічної роботи важливим є творчий підхід до завдання, використання власних ідей, зарисовок та ескізів.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН 7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень. ПРН 9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання. ПРН 11. Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах ПРН 18. Відображати морфологічні, стильові та кольорофактурні властивості об'єктів дизайну	МН 1.2 – розповідь -пояснення МН 2.4 - комп'ютерні і мультимедійні методи МН 3.4 - практичні роботи МН 14 – творчий МН 18 - методи самостійної роботи вдома МН 19 - робота під керівництвом викладача	МФО 1 - іспит МФО 4 - поточний контроль МФО 9 - програмований контроль

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			міні	макс
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	24	40
Всього:	-	100	60	100

Усі практичні заняття з курсу «Ілюстрація» проводяться у форматі, що визначений деканатом університету (онлайн/офлайн чи змішаному).

Відвідування практичних занять з курсу є обов'язковим. Усі пропущені заняття повинні відпрацюватися впродовж трьох наступних тижнів після отримання пропуску, або після того, як студент повернувся до навчання.

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За

результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання (аудиторні заняття):

Бали	Критерії оцінювання
54-60 – 5 A	Студент у повному обсязі опанував матеріал та виконав всі завдання своєчасно; виконані роботи є акуратними, виконані з творчим підходом та дотриманням усіх вимог до завдання; студент володіє практичними вміннями на високому рівні; здатний грамотно визначати й ефективно здійснювати навчальні задачі з урахуванням особливостей навчального процесу; продемонстрував старанність, самостійність, ініціативу та активність.
50-53 – 4 B	Студент у повному обсязі опанував теоретичний матеріал та інструментарій програми 3D Max, своєчасно та в повній мірі виконав усі етапи практичного семестрового завдання (дотримано вимог щодо типів та кількості плакатів). Виконані роботи є акуратними, мають якісне технічне виконання з частковим застосуванням творчого підходу та креативного задуму. Під час виконання навчальних задач студент показав старанність, самостійність, ініціативність та вміння грамотно організувати свій навчальний процес..
45-49 -4 C	Студент загалом добре опанував практичний та теоретичний матеріал, якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до їх виконання, але при цьому зробив декілька помилок; завдання виконано в повному обсязі та своєчасно; продемонстрував старанність, самостійність, активність, відповідальне ставлення у процесі виконання завдання.
40-44 -3 D	Студент в достатньому обсязі опанував практичний та теоретичний матеріал, справився з частиною поставлених завдань або виконав завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому мали значні недоліки (неохайність виконання, недотримання основних законів будови, відсутність творчого підходу тощо); студент не завжди демонстрував здатність визначати основні навчальні задачі та знаходити способи їх вирішення, застосовувати практичні вміння під час роботи над завданнями.
35-40 – 3 E	Студент, не опанував практичний та теоретичний матеріал, завдання мають значні недоліки, а саме: неохайність виконання, недотримання основних вимог до завдання, відсутність творчого підходу тощо; завдання здано невчасно; ставлення студента до навчання, зокрема до виконання завдання не відповідальне.

0-34- 2 F	Студент, не опанував практичний та теоретичний матеріал, не виконав завдання.
-----------	---

Критерії оцінювання (підсумковий контроль/екзаменаційне завдання):

Бали	Критерії оцінювання
37-40 – 5 A	Екзаменаційне завдання виконано повністю та на високому професійному рівні. Студент продемонстрував глибоке розуміння концептуального дизайну, створивши виразну візуальну метафору без використання буквальних штампів. Серію обкладок виконано в єдиному стилістичному коді з бездоганним дотриманням композиції, колористики та типографічної ієрархії. Проявлено високу майстерність у технічному виконанні, графіці та подачі на мокапах. У роботі виражено яскравий творчий задум, креативність та ініціативу. Під час захисту здобувач вільно володіє професійною термінологією, переконливо аргументує свої концептуальні та візуальні рішення, демонструє високий рівень професійної підготовки.
33-36 – 4 B	Екзаменаційне завдання виконано повністю та на високому професійному рівні. Матеріал є ґрунтовним, системним і містить розроблену серію концептуальних обкладинок, що відповідають обраній метафоричній темі. Усі обкладинки оформлені відповідно до наданих вимог, витримують серійність, суміщають правильну композицію, колірне рішення та типографічну ієрархію, але в роботі не проявлена додаткова креативність студента, робота має суто технічний характер. Під час захисту здобувач вільно володіє професійною термінологією, аргументовано відповідає на запитання, демонструє високий рівень професійної підготовки та самостійності.
30-32 – 4 C	Екзаменаційне завдання виконано повністю та на належному професійному рівні. Матеріал є ґрунтовним, системним і містить розроблену серію концептуальних обкладинок, що відповідають обраній метафоричній темі. Усі обкладинки оформлені відповідно до наданих вимог, витримують серійність, суміщають правильну композицію, колірне рішення та типографічну ієрархію, але в роботі не проявлена додаткова креативність студента, робота має суто технічний характер. Під час захисту здобувач плутається в термінології та не може чітко та аргументовано відповідати на запитання.
27-29 – 3 D	Екзаменаційне завдання виконано повністю, але рівень виконання є значно слабшим за надані зразки. Матеріал є ґрунтовним, системним і містить розроблену серію концептуальних обкладинок, що відповідають обраній метафоричній темі. Усі обкладинки оформлені не за наданими зразками та в роботі повністю відсутня креативність студента, робота має суто технічний характер. Під час захисту здобувач плутається в термінології та не може чітко та аргументовано відповідати на запитання.

25-26 – 3 E	Екзаменаційне завдання виконано, але рівень виконання є значно слабшим за надані зразки. Матеріал не містить достатню кількість графічних матеріалів та повністю розробленої серії концептуальних обкладинок. Усі обкладинки оформлені не за наданими зразками та в роботі повністю відсутня креативність студента, робота має суто технічний характер. Під час захисту здобувач не орієнтується в термінології та не може аргументовано відповідати на запитання.
0-24 2 F	Екзаменаційне завдання не виконано або виконано на рівні, що не відповідає встановленим вимогам. Графічний матеріал відсутній.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі.

Підсумковою формою контролю дисципліни «Ілюстрація» є екзамен, який передбачає виконання розробки практичного завдання.

Процедура проведення контрольних заходів, а саме підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів», яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно Шкали оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F

Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамен без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Об'єктивність процедур проведення контрольних заходів забезпечується відмежуванням результатів поточного контролю від результатів підсумкового контролю.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Пушкар О. І. Ілюстрування : навчальний посібник / О. І. Пушкар, Т. Ю. Андрущенко. Х .: Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 128 с.
2. Andrew-loomis-creative-illustration 300с Titan Books
3. Як стати успішним ілюстратором» Дерек Бразелл та Джо Девіс 208 с ArtHuss
4. «Як зрозуміти ілюстрацію» Дерек Бразелл та Джо Девіс 208 с ArtHuss
5. «Анімація: посібник із виживання» Річард Вільямс 384 с ArtHuss
6. «Графічні стилі: від вікторіанців до хіпстерів» Стівен Геллер 296 с ArtHuss

Додаткова

1. Новік Г.В., Зємцова П.О. Сучасна ілюстрація. Видавництво «А-ба-ба-га-ла-ма-га». / Г.В. Новік, П.О. Зємцова // Теорія та практика дизайну: зб. наук. праць / Національний авіаційний університет. К., 2021. Вип. № 24. С. 88-96
2. Як роблять книжкові ілюстрації. Любов Малигіна веб-сайт. URL: <https://youtu.be/V8Wy9L74JU> (дата звернення 07.09.2022)
3. Огляд книг для ілюстраторів "Як стати ілюстратором" та "Як зрозуміти ілюстрацію" веб-сайт. URL: <https://youtu.be/OOFrF4nkHSw> (дата звернення 07.09.2022)
4. Які бувають види дитячої книжкової ілюстрації? веб-сайт. URL: https://youtu.be/HwxDwZ-n_Mk (дата звернення 07.09.2022)